

ZAMĚŘENÍ PROGRAMOVÉ PODPORY ROZVOJE ZDRAVÍ

I. VÝCHODISKA PROGRAMOVÉ PODPORY

Nadace rozvoje zdraví (dále jen nadace příp. NRZ) přijala k systémovému naplňování svých veřejně prospěšných cílů vytýčených ve svém statutu zde uvedené dlouhodobé Zaměření programové podpory rozvoje zdraví (dále jen **programy nadace**).

Cílem programů nadace je motivace občanů a zejména zdravotně rizikových skupin občanů k zdraví prospěšnému životnímu stylu, jakož i motivace okolí zdravotně postižených občanů k vytváření podmínek pro zlepšování jejich života a zdraví.

Předmětem programů nadace je podpořit na obecní, regionální nebo celostátní úrovni:

- a) rozvoj zdraví prospěšného životního stylu občanů v rodinách, školách, podnicích apod.,
- b) rozvoj zdravotně příznivých životních podmínek občanů,
- c) rozvoj specifických oblastí péče o zdraví občanů.

Zaměření programové podpory rozvoje zdraví odráží tematické okruhy Národního programu zdraví a z nich, v rámci specifického zaměření jednotlivých směrů podpory, následující oblasti:

1. Oborové oblasti rozvoje zdraví

- 1.1. Ozdravení výživy
- 1.2. Rozvoj pohybových aktivit
- 1.3. Zkvalitňování reprodukčního zdraví
- 1.4. Omezení kuřáctví, drog a alkoholismu
- 1.5. Prevence nemocí závažného společenského významu
- 1.6. Omezování a zvládání nadměrného stresu

2. Komunitní oblasti rozvoje zdraví

- 2.1. Zdravá škola
- 2.2. Zdravý podnik
- 2.3. Zdravá obec (město), zdravý region

3. Komplexní oblasti rozvoje zdraví

Předpokladem podpory projektu jsou zejména konkrétní, cíleně zaměřená řešení, s možností objektivního zhodnocení jimi dosažených efektů, odborná garance realizačních výkonů specialisty v daných oborech a podíl dalších, na řešení zainteresovaných složek na financování projektu.

II. CHARAKTERISTIKA OBLASTÍ PROGRAMOVÉ PODPORY

1. Oborové oblasti rozvoje zdraví

1.1. Ozdravení výživy

Podpora ozdravení výživy je směřována na propagaci a uplatňování hlavních zásad zdravé výživy v rodinách i ve společném stravování (předškolní, školní, podnikové apod.) a v nich především na pestrost a vyváženost stravy a na pozitivní ovlivňování stravovacích návyků (na snížení konzumace živočišných tuků a cukrů a tím snížení energetické hodnoty stravy, na zvýšení konzumace ovoce a zeleniny, luštěnin, celozrnných obilovin, mořských produktů, nízkotučných mléčných produktů apod.).

Součástí prevence a intervence by měla být intenzivní nutriční výchova nejen široké veřejnosti, ale zejména specifických cílových skupin občanů (předškolní a školní děti, dospívající mládež, těhotné a kojící ženy, senioři, obyvatelé určité lokality apod.).

Cílem je dosáhnout příznivých změn ve stravovacích návycích u dospělých, vytváření vhodných stravovacích návyků u dětí a dosažení příznivých změn ve výživové spotřebě.

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do širších, komunitních projektů, zejména Zdravá škola a Zdravý podnik nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

1.2. Rozvoj pohybových aktivit

Podpora rozvoje pohybových aktivit je směřována na specifické cílové skupiny (dětí, rodiče a děti, mládež, tělesně postižení, střední generace, senioři).

Cílem je zvýšení odolnosti organismu vůči nemocem, získání fyzických dovedností a zdatnosti v boji proti úrazům a utonutí a vytvoření zástupných aktivit vůči drogám, kouření a alkoholismu.

Podpora je orientována především na činnost nestátních neziskových organizací, které aktivně organizují a provádějí pohybové aktivity ve svém spádovém území (školy, tělovýchovné jednoty, orgány státní správy a samosprávy, podniky atd.).

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do komunitních projektů, zejména Zdravá škola a Zdravá obec/město nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

1.3. Zkvalitňování reprodukčního zdraví

Podpora zkvalitňování reprodukčního zdraví je směřována na pozitivní ovlivňování postojů veřejnosti ve smyslu svobodného a odpovědného jednání občanů v oblasti sexuality.

Cílem je zvýšit úroveň zdravotní výchovy na školách v oblastech výchovy k cílenému rodičovství, zvyšování osobní zodpovědnosti v sexuálním chování osob a využívání odborného poradenství (antikoncepční poradny, poradny pro plánované rodičovství, poradny pro těhotné ženy apod.). Žádoucí je rovněž zaměřit na jednotlivé rizikové populační skupiny (svobodné a velmi mladé ženy, ženy s nechtěným těhotenstvím, Romové atd.).

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do komunitních projektů Zdravá škola a Zdravá obec/město nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

1.4. Omezení kuřáctví, drog a alkoholismu

Podpora omezení kuřáctví, drog a alkoholismu je směřována především na výchovné a intervenční programy uskutečňované na základních a středních školách.

Cílem je formování sociálních norem nekuřáctví a drogové i alkoholové abstinence ve vrstevnických kolektivech žáků a mládeže a jejich zapojování do sportovních i jiných zájmových aktivit. Cílovou skupinou zde ale též mohou být rodiče dětí a těhotné ženy. Dále se zde lze zaměřit i na propagaci nekouření na pracovištích a ve společných prostorách organizací. Ve všech těchto případech je ale nutno uplatňovat rozdílné přístupy k různým populačním skupinám (dětí, mládež, těhotné ženy atp.).

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do komunitních projektů nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

1.5. Prevence nemocí závažného společenského významu

Podpora prevence nemocí závažného společenského významu je směřována na primární prevenci nemocí hromadného výskytu a závažného společenského významu. Upřednostňované jsou komplexní přístupy v prevenci těchto nemocí.

Cílem je podnítit chování cílových skupin populace k omezení rizikových faktorů, zejména nádorových onemocnění, onemocnění srdce a cév, onemocnění HIV/AIDS, onemocnění pohybového aparátu a onemocnění horních cest dýchacích, a to i cestami zvyšování znalostí o možnostech prevence těchto nemocí.

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do komunitních projektů nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

1.6. Omezování a zvládání nadměrného stresu

Podpora omezování a zvládání nadměrného stresu je směřována do oblasti duševního zdraví a zde na jedince a skupiny vystavené nadměrnému stresu a jeho negativním důsledkům.

Cílem je vytvářet účinná ochranná opatření a obranné mechanismy vůči stresu zejména u dětské populace a adolescentů žijících v rozvedených nebo dysfunkčních rodinách a u dětí vystavených týrání a zneužívání. Cílovou skupinou mohou ale též být určité profesní skupiny, u kterých je výkon zaměstnání spojen s nadměrnou psychickou zátěží, jakož i další rizikové skupiny obyvatel.

Aktivity v této oblasti je možné i žádoucí začlenit do komunitních projektů nebo komplexních projektů rozvoje zdraví.

2. Komunitní oblasti rozvoje zdraví

2.1. Zdravá škola

Podpora rozvoje zdraví na školách se opírá o dva již existující modelové programy z této oblasti, a to „Zdravá škola“ a „Zdravá mateřská škola“ a dále o zkušenosti škol, které již jsou zařazené do sítě škol s vlastním projektem „Zdravá škola“ nebo „Zdravá mateřská škola“.

Cílem je přispívat k celkové pohodě žáků ve škole, k humanizaci sociálního klimatu školy a ke změně postojů a chování žáků i dospělých ve škole ve prospěch uplatňování jednotlivých složek zdravého způsobu života a tím ve prospěch zdraví.

Předpokladem podpory projektu je jeho přispění k rozvoji zdraví žáků využitím souboru efektivních metod rozvoje zdraví způsoby, které jsou důsledně založené na dorozumívání, diskusi, spolupráci a samostatném rozhodování všech zainteresovaných osob o jejich uplatnění.

2.2. Zdravý podnik

Podpora rozvoje zdraví na podnicích je směřována na předcházení nemocem a úrazům na pracovištích, na systematické vyhledávání zdravotních rizik u zaměstnanců a zároveň na skupinové i individualizované intervence podle typu a závažnosti rizika.

Aktivity v dané oblasti by měly přispívat k minimalizaci nejčastějších nemocí ovlivněných prací. Případný screening a intervenční nebo především kompenzační aktivity by přitom měly být přizpůsobené specifické pracovní zátěži.

Předpokladem podpory projektu je podíl zaměstnavatele na realizaci i financování projektu, neboť u něho se příznivě projeví jak psychologické a sociální efekty zlepšení zdraví zaměstnanců, tak finanční efekty z kvalitnějšího zvládání produkčního procesu.

Finanční příspěvek nelze žádat na vlastní úpravy pracovního prostředí nebo výzkum jeho působení.

2.3. Zdravá obec (město), zdravý region

Podpora rozvoje zdraví na úrovni obce, města nebo regionu je směřována zejména na integraci primární zdravotní péče a ochrany zdraví pro rizikové skupiny obyvatel daného územního celku, rozvoj komplexní preventivní péče, ozdravení výživy ve společném a veřejném stravování, vytváření poradenských služeb v oblasti ochrany zdraví, informační systémy o zdravém způsobu života, systém služeb vytvářejících podmínky pro pohybovou aktivitu občanů a vytváření zdravotně výchovných a vzdělávacích programů zaměřených na různé skupiny obyvatel, tj. na děti, rodiče, seniory, podnikatele, bezdomovce, imigranty atp.

Cílem je vytvořit zdravý, příjemný a bezpečný domov pro všechny obyvatele obce, města či regionu cestou zlepšování zdravotních a ekologických podmínek života.

Předpokladem podpory projektu je podíl územních orgánů na realizaci i financování projektu.

3. Komplexní oblasti rozvoje zdraví

Podpora komplexních směrů rozvoje zdraví je možná v rámci řešení rizikových faktorů společensky závažných nemocí hromadného výskytu (současná intervence více faktorů jako např. výživa, pohybová aktivita, kouření, drogy, stres) nebo organizujících propojení jednotlivých oborových nebo komunitních projektů s cílem zajistit komplexnější, systémový rozvoj zdraví.